

ISSN 2413-1865

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Випуск LXXIV
Том 2

Херсон-2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Федяєва В.Л. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Заступник головного редактора:

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету, дійсний член Міжнародної академії педагогічної освіти

Відповідальний секретар:

Сараєва О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Члени редакційної колегії:

Андрієвський Б.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Херсонського державного університету

Барбіна Е.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної освіти Херсонського державного університету

Блах В.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Корольова І.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Кузьменков С.Г. – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету

Ліда Ху – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії порівняльної педагогіки Академії педагогічних досліджень Китайської Народної Республіки

Пентилюк М.І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри мовознавства, голова спеціалізованої вчені ради Д 67.051.03 Херсонського державного університету

Петухова Л.Є. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету

Римантас Стасіс – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Клайпедського університету (Литовська Республіка)

Шарота Софія – доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Краківського педагогічного університету (Республіка Польща)

Яцула Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Збірник наукових праць «Педагогічні науки»

включено до переліку наукових фахових видань України з педагогіки

**на підставі Наказу МОН України від 10 лютого 2010 року № 1-05/1 (бульєтень № 3, 2010 р.);
Наказу МОН України № 241 від 09.03.2016 року (додаток № 9)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
рішенням Вченої ради Херсонського державного університету
(Протокол № 7 від 26.12.2016 р.)**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 7935
від 29.09.2003 р. видане Державною реєстраційною службою України**

Офіційний сайт видання: www.ps.stateuniversity.ks.ua

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 3

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИХОВАННЯ

Абдуллаєва Т.А. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ С ПОДРОСТКАМИ С ОТКЛОНЯЮЩИМСЯ ПОВЕДЕНИЕМ.....	7
Агіляр Туклер В.В. ВИХОВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СЮЖЕТНО-РОЛЬОВІЙ ГРІ ЯК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНА ПРОБЛЕМА.....	12
Богомолова Н.М. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ В СТАРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО РЕГІОNU: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	16
Владимирова А.Л. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ВАСИЛЯ ВЕРХОВИНЦЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	21
Городиська В.В. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СУЧASNІЙ СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	26
Довгань Н.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМ ТРАДИЦІЙНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ.....	32
Дудова Д.О. ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КОЛЕДЖУ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНО- ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	38
Капітан Н.О. МОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ: ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	41
Максимова О.О. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	46
Мірошниченко О.М. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	50
Павловська А.О., Волкова В.А. ВИХОВАННЯ ЕТИЧНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	55
Печка Л.Є. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ 6–7 РОКУ ЖИТТЯ.....	59
Сеник А.М. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ ПОЗИЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....	64
Столяренко О.В., Столяренко О.В. МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
Уйсімбаєва Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	74
Хом'якова О.В., Золотарьова І.М. МОВА ЯК ІНДИКАТОР СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ СТУДЕНТСТВА.....	79
Чжоу Цянь. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ В ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	84
Щербак І.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	89
Якименко С.І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ РІЗНИХ АСПЕКТІВ СВІТОГЛЯДУ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ НА ІНТЕГРОВАНИЙ ЗМІСТ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	94

СЕКЦІЯ 4

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бірук Н.П. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ШКОЛИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ВЧЕНОГО.....	100
Вахняк Н.В. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВСТВА В МОЛОДИХ СІМЕЙ: МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КРИТЕРІЙ.....	105
Гойда Н.Г., Краснов В.В., Щербінська О.С. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	110
Гречановська О.В. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА БАЗОВІ КОМПОНЕНТИ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ.....	113
Дишко О.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ІЗ ТУРИЗМУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗІ СПОЖИВАЧАМИ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	117
Івах С.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ РАНЬОГО ВІКУ.....	122
Іонова І.М. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОБОТИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ.....	127
Коваленко О.В. ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ	132
Литовченко І.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНОЇ ОСВІТИ В США.....	136
Мельник Н.І. СТАНДАРТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК БАЗОВІ КРИТЕРІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	141
Нікогосян Л.Р. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	146
Павлишина Н.Б. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	151
Плужник О.В. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ.....	155
Поночовна-Рисак Т.М., Яценко Л.М. ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ» ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ.....	159
Рудевіч Н.В. ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ З АВТОМАТИЗАЦІЇ ЕНЕРГОСИСТЕМ.....	164
Соколенко Л.О. ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «РІВНЯННЯ І НЕРІВНОСТІ».....	168
Уварова Т.Ю. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З МЕТОЮ ЇХНЬОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	174
Цубова О.Л. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ КОМУНІКАЦІЇ В УНІВЕРСИТЕТАХ КАНАДИ.....	178
Яковчук О.Л. СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ ІЗ ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ.....	181
Яцулла Т.В. СУБ’ЄКТ-СУБ’ЄКТНІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА.....	186

УДК 614.252:378:327(477)

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Гойда Н.Г., д. мед. н.,

професор кафедри управління охороною здоров'я

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Краснов В.В., д. мед. н., к. пед. н.,
завідувач кафедри педагогіки, психології,
медичного та фармацевтичного права

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Щербінська О.С., к. мед. н.,
асистент кафедри акушерства та гінекології

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Перед системою підготовки медичних кадрів в Україні стоїть завдання інтеграції до світових освітніх систем. Важливо складовою частиною цього процесу можуть бути міжнародні організації. У процесі інтеграції важливо забезпечити унікальність та основні набутки, що має існуюча система освіти. У сумісній роботі закордонних і вітчизняних фахівців, що працюють в одному професійному полі це – досяжна задача. Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика напрацювала п'ятнадцятирічний досвід співпраці з багатьма міжнародними проектами. Позитивний досвід дає можливість зробити висновки про перспективність та успішність такої співпраці.

Ключові слова: інтеграція, гармонізація, медична освіта, міжнародні організації.

Перед системой подготовки медицинских кадров в Украине стоит задача интеграции в мировые образовательные системы. Важной составляющей этого процесса могут быть международные организации. В процессе интеграции важно обеспечить уникальность и основные достижения, которые имеет существующая система образования. При совместном взаимодействии зарубежных и отечественных специалистов, работающих в одном профессиональном поле это – достижимая задача. Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика наработала пятнадцатилетний опыт сотрудничества со многими международными проектами. Положительный опыт дает возможность сделать выводы о перспективности и успешности такого сотрудничества.

Ключевые слова: интеграция, гармонизация, медицинское образование, международные организации.

Goyda N.G., Krasnov V.V., Sherbinskaya E.S. THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND FOREIGN COUNTRIES IN IMPROVING THE QUALITY OF POSTGRADUATE MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE

The system of medical personnel training in Ukraine has a task of integration into the world's educational systems. International organizations could be an important part of this process. During the process of integration it is important to provide the uniqueness and main achievements of existing educational system. With joint cooperation of foreign and national specialists who work in one professional field this task is achievable. Shupik National Medical Academy of Postgraduate education has worked out a fifteen years of experience in cooperation with many international projects. The positive experience gives an opportunity to make conclusions about the viability and success of such cooperation.

Key words: integration, harmonization, medical education, international organizations.

Постановка проблеми. Система підготовки медичних кадрів в Україні сьогодні вирішує важливе завдання – інтегруватися в Європейську та світову систему. Міжнародне співробітництво в галузі освіти сприяє зближенню професійних культур, дає можливість запозичення кращого досвіду з інших педагогічних систем, збагачує і вдосконалює зміст форм і методів навчання, впливає на розвиток громадян країн – співучасників. Рада Європи у своїх документах підкреслює

необхідність взаємодії та вивчення досвіду різних освітніх моделей. Одним із інструментів трансляції закордонного досвіду в систему освіти є міжнародні організації, в яких ця діяльність є пріоритетом існування.

Постановка завдання. Мета статті – розглянути роль міжнародних організацій та зарубіжних країн у підвищенні якості післядипломної медичної освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. У системі підготовки медичних кадрів одним із при-

кладом ефективної взаємодії є співпраця між Україною та Швейцарською Конфедерацією, яка розпочалась у 1997 році. Протягом 18-ти років змінювались фази реалізації Програми «Здоров'я матері та дитини», пріоритети, керівники та інше. Однак на всіх етапах впровадження невід'ємною складовою частиною була медична освіта [3].

Програма приділяла значну увагу навчанню медичного персоналу. Було запропоновано та впроваджено новий підхід до медичної освіти, що поєднує значну кількість елементів, які максимально задовольняють потреби лікарів у підвищенні кваліфікації. У ході реалізації Програми були розроблені сучасні навчальні матеріали з актуальних тем акушерства та неонатології. Зазначені матеріали були використані для проведення короткотривалих навчальних семінарів та тренінгів. До кожного з них були підготовлено відповідні тематичні навчальні посібники, які складаються з окремих повноцінних модулів, що зручно для проведення тренінгів і дозволяє викладати кожен модуль як окремо, так і в потрібній комбінації з іншими, залежно від потреб слухачів. Унікальним для даного проекту є те, що паралельно з посібниками для слухачів були розроблені посібники для викладачів із рекомендаціями щодо викладання модулів.

Інновацією для української медичної освіти стали електронні навчальні посібники, побудовані за принципами алгоритмічної структуризації знань, із супровождженням аудіо-, фото- та відеоматеріалами. Ці посібники стали затребувані лікарями прямо на своїх робочих місцях. Усі розроблені матеріали ґрунтуються на найкращих міжнародних практиках і підходах; водночас вони максимально адаптовані до українських реалій [2, с. 3].

На відміну від класичних лекцій і семінарів, тренінги, запропоновані Програмою, були: короткотривалі; практично-орієнтовані; інтерактивні; максимально наближені до слухачів. Фахівці, що пройшли тренінги Програми, відзначали надзвичайну користь такого навчання як для себе особисто, так і для покращення якості медичної допомоги безпосередньо в закладах. Лікарі, за даними соціологічного опитування, наголошували, що вони отримали сучасні знання та навички, які не дає класична система освіти, і почали застосовувати європейські практики та підходи у своїй повсякденній роботі, стали більш мотивованими та впевненими в собі [5, с. 7].

Для запровадження запропонованого підходу до освіти на рівні регіону наші зарубіжні колеги запропонували здійснювати такі кроки:

1) створити **регіональну тренінгову команду** (основними критеріями відбору спеціалістів має бути високий рівень професіоналізму, харизматичність і мотивованість);

2) запросити національних або регіональних тренерів для навчання відібраних фахівців;

3) розробити і узгодити графік тренінгів, беззаперечно його виконувати.

Українсько-Швейцарська Програма багато уваги приділяла створенню симуляційних навчальних центрів. «Скажи мені – і я забуду. Покажи мені – і я запам'ятаю. Дозволь мені діяти – і я навчусь» – ця китайська мудрість відображає ідею **стажування** та навчання в симуляційних центрах.

Слід зазначити, що стажування – різновид навчання, орієнтований на вдосконалення практичних навичок. Він включений у класичну систему медичної освіти, але Програма виступила «кatalізатором» для більш активного його використання. За час впровадження Програми в партнерських регіонах (Волинська, Вінницька, Івано-Франківська області) було проведено низку стажувань. А в 2013 році в названих регіонах були відкриті в Україні симуляційні центри для фахівців, що надають перинатальну допомогу. Завдяки фінансовій підтримці швейцарської сторони стимуляційні центри було оснащено спеціальними манекенами роділлі і новонародженого.

На сьогодні в кожному симуляційному центрі працює підготовлена команда тренерів, які виконують різні клінічні сценарії, проводячи тренінги для медперсоналу профільних закладів. Симуляційний центр у системі перинатальної допомоги імітує палату з необхідним обладнанням та умовами для надання допомоги роділлі та новонародженному. Однак замість живих пацієнтів використовуються комп’ютерні манекени, які симулюють різні клінічні ситуації [6, с. 3].

Основні завдання симуляційних центрів полягають у тому, щоб навчити персонал таким навичкам:

1) швидко та ефективно надавати допомогу роділлям і новонародженим у критичних ситуаціях, правильно та чітко виконувати положення клінічних протоколів;

2) злагоджено працювати в команді, максимально ефективно розподіляти обов’язки;

3) ефективно комунікувати як у команді, так і з пацієнтами та їх родичами.

Під час співпраці із зарубіжними країнами і безпосередньо з навчальними закладами цих країн були привнесені нові навчальні технології і в підготовку управлінців (менеджерів) охорони здоров’я. Спільно з Гарвардським університетом (США) був проведений навчальний тренінг із метою підвищення

зnanь управлінців із питань критично-аналітичного мислення. Критичне мислення потрібує від управлінців розуміння того, яким чином можна використати зміни в системі охорони здоров'я для покращення якості й економічної ефективності послуг, що пропонуються, задля кращого задоволення потреб населення. Це не просто застосування певних знань до нових обставин, а розуміння управлінцями того, що їх роль полягає в досягненні результатів, а не просто в дотриманні процедур [4, с. 5].

Змінити мислення можна шляхом навчання, яке вимагає іншої моделі, ніж традиційна пасивна лекційна модель. Ця модель потребує такого формату навчального процесу, який характеризується найбільшим залученням до участі слухачів.

Одним із типів навчання із залученням до участі є модель навчання, що базується на використанні навчальних випадків (case-технології). Метод навчальних випадків був започаткований наприкінці XIX ст. у Гарвардській школі права і з того часу поширився на заклади професійної підготовки в усюму світі. Особливо ефективне застосування цього методу випадків має для викладання менеджменту, оскільки ця предметна галузь переважно має ситуаційний характер, тобто на потрібні управлінцям навички і поведінку більш сильний вплив спровалює конкретна ситуація, ніж набір правил або теорій універсального застосування. Менеджмент опановують скоріше через дію, ніж через вивчення матеріалів. У «найкращому» сценарії випадку і викладач, і слухач виходять із знанням чогось нового.

У рамках п'ятирічного проекту «Разом до здоров'я», який реалізовувався в Україні за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), колективом викладачів НМАПО імені П.Л. Шупика і Школи громадського здоров'я Гарвардського університету США була створена навчальна програма підготовки спеціалістів з управління охороною здоров'я.

Метою низки проектів, що реалізовувались в Україні з боку Європейського Союзу було сприяння реформам в охороні здоров'я. Зокрема, це Проект «Сприяння реформам вторинної медичної допомоги».

Серед багатьох завдань даного проекту значилася і необхідність підвищення професійного рівня керівників органів та закладів охорони здоров'я. Зокрема, в питаннях планування та управління закладом, моніторингу, інформаційного менеджменту, сучасних підходів до управління якістю. Тому була запропонована, розроблена і затверджена на рівні Міністерства охорони здоров'я унікальна начальна програма для менеджерів

охорони здоров'я (спеціалістів із організації управління охороною здоров'я) тривалістю 18 місяців, заочно-заочною формою навчання, яка сьогодні успішно реалізується [1, с. 120].

Висновки. Під час вирішення завдань інтеграції системи підготовки медичних кадрів України в Європейську та світову систему саме міжнародні проекти можуть стати опорою побудови єдиного медично-освітнього простору в Україні. Початкові побоювання щодо декларативного тиску від закордонних фахівців не підтвердилися. На впаки, міжнародні експерти разом з українськими фахівцями шукали найкращі підходи щодо гармонічного вдосконалення існуючих моделей освіти і наближення їх до світових. У процесах інтеграції вирішувалось важливі питання щодо забезпечення цілісного підходу до освіти й особистості лікаря, яка формується, врахування різних поглядів і підходів, поєднання особистісних і національних цінностей зі світовими, разом зі збереженням національної своєрідності організації медичної освіти. Вважаємо, що інтеграція повинна залишати для будь-якої країни свободу вибору форм, методів, засобів їхньої реалізації. У процесах інтернаціоналізації і глобалізації національна система підготовки фахівців повинна зберігати свою національну специфіку, що складається з різних підходів, концепцій і теорій, які в ній історично склалися.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вороненко Ю.В., Гойда Н.Г. Нові підходи до підготовки фахівців за спеціальністю «Організація і управління охороною здоров'я» / Ю.В. Вороненко, Н.Г. Гойда // Східноєвропейський журнал громадського здоров'я. – 2010. – № 1(9). – С. 120–122.
2. Вороненко Ю.В., Мінцер О.П., Краснов В.В. Електронні навчальні посібники відображення медичних процедурних знань: принципи, етапи створення, методологія / Ю.В. Вороненко, О.П. Мінцер. – К., 2009. – 160 с.
3. Нові підходи до організації охорони здоров'я. Досягнення. Досвід впровадження. Рекомендації (Українсько-Швейцарська Програма «Здоров'я матері та дитини») [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mch.org.ua.
4. Нові технології навчання менеджменту в медицині / За заг. ред. Ю.В. Вороненка, Н.Г. Гойди, О.П. Мінцера, М. Мітчела. – К. : Книга плюс, 2009. – 416 с.
5. Москаленко В.Ф. Система професійної безперервної підготовки фахівців для охорони здоров'я України / В.Ф. Москаленко, М.В. Банчук, Т.О. Бахтеєва та ін. – К. : Книга плюс, 2009. – 64 с.
6. Як покращити перинатальну допомогу в Україні? Досвід Українсько-Швейцарської Програми «Здоров'я матері та дитини 2008–2010 рр.». – Запоріжжя : ТОВ «Друкарня «Друкарський світ», 2011. – 100 с.